

Korte studies in Mattheüs (82)

De duif

Het tweede punt waarnaar we zullen kijken naar aanleiding van de doop van de Heere is die mysterieuze gebeurtenis direct nadat Hij uit het water opkwam.

'En nadat Jezus gedoopt was, kwam Hij meteen op uit het water; en zie, de hemelen werden voor Hem geopend en Hij zag de Geest van God als een duif neerdalen en op Zich komen.' (Mat. 3:16).

Waarom dit? Waarom een duif? Het zal een enorme indruk op de omstanders hebben gemaakt en er zal nog lang over zijn nagepraat. Niet alleen over de duif, natuurlijk, maar ook dat de hemelen voor Hem geopend werden.

Het neerdalen van de duif op de Messias wordt door alle vier de Evangelisten beschreven. Dat is met lang niet alle wonderen en tekenen zo. Deze gebeurtenis wordt door de vermelding van zowel Mattheüs, Markus, Lukas en Johannes als een hele belangrijke aangemerkt.¹

Dat de hemelen opengingen beschrijft Markus als het 'scheuren' van de hemelen. Met het gebruik van dit woord gaan onze gedachten meteen naar het scheuren van het voorhangsel van de tempel bij de dood van Christus aan het kruis. De hemelen scheurden toen de Heere Zijn openbare bediening begon en de Heilige Geest in lichamelijke gedaante als een duif op Hem neerdaalde. Aan het eind van Zijn openbare bediening onder Israël, scheurde het voorhangsel van de tempel. Wat het precies te betekenen heeft weet ik niet, maar dat er een verband tussen de hemelen, het vlees van Christus en het voorhangsel van de tabernakel is, wordt in de brief aan de Hebreeën uitvoerig aangetoond. Ook hier zal er een verband zijn. In elk geval laat het weer een kleine symmetrie zien tussen het begin en het eind van Mattheüs, waar we in vorige studies uitvoerig bij hebben stilgestaan.²

Lukas vermeldt expliciet dat de Heilige Geest in lichamelijke gedaante als een duif kwam. Zoals God woning maakte in Christus, zoals het Woord vlees is geworden, zo kwam de Heilige Geest zichtbaar en in lichamelijke gedaante als een duif op de Heere en bleef op Hem rusten. Hier gebeurde iets onbevattelijks. Nogmaals, samen met de geopende hemel en de stem die daarna klonk, moet het een diepe indruk op Israël hebben nagelaten.

Waarom een duif? Het wordt wel gezegd dat wat een lam is onder de landdieren een duif is onder de vogels. Die vergelijking kunnen we ook zeker wel maken, omdat zowel de duif als het lam in Israël bekend stonden als offerdieren. De eerste gedachte die een vrome Jood bij een duif gehad zal hebben, zijn een aantal Schriftgedeelten uit Leviticus en andere delen van de Thora.

Van de man die een offer naar de tabernakel of de tempel bracht staat geschreven:

'Als nu zijn offergave voor de HEERE een brandoffer van vogels is, moet hij zijn offergave aanbieden van tortelduiven of jonge duiven.' (Lev. 1:14).

'Maar als zijn vermogen ontoereikend is voor een stuk kleinvee, dan moet hij de HEERE zijn schuldoffer brengen voor de zonde die hij begaan heeft: twee tortelduiven of twee jonge duiven, één als zondoffer en één als brandoffer.' (Lev. 5:7).³

¹ Markus 1:10; Lukas 3:22; Joh.1:32. De gebeurtenis zelf wordt door Johannes niet met zoveel worden beschreven, maar hij vermeldt wel dat Johannes de Doper het had zien gebeuren.

² Mattheüs gebruikt het woord 'scheuren' zelf niet bij deze gebeurtenis. Wel bij het scheuren van het voorhangsel.

³ Zie ook: Leviticus 12:6, 8; 14:22, 30; 15:14, 29; Num. 6:10

Als we ons verplaatsen in de positie en de kennis van de omstanders is de stap naar een verband met het brandoffer of het zondoffer snel gemaakt. Dan duidt het nederdalen van de Geest in de gedaante als een duif profetisch op het feit dat Hij was gekomen om Zichzelf te geven als een losprijs, voor velen (Mat. 20:28).

Een iets diepere gedachte is dat we deze wonderlijke gebeurtenis moeten koppelen aan Mattheüs 2:15. Deze tekst hebben we uitvoerig bekeken in de studies 36 tot en met 40 in deze serie. Dus daar ga ik nu niet al te veel meer op in. In Hosea 11:1 wordt het volk Israël bedoeld als de profeet zegt:

'uit Egypte heb Ik Mijn zoon geroepen.' (Hos. 11:1).

Deze profetie gaat over op de Messias en wordt in de Messias vervuld. Niet dat dit niet ook letterlijk waar zal worden voor het volk, maar dat gaat niet buiten Hem om. Als Mattheüs het nederdalen van de duif beschrijft en hij waarschijnlijk nog maar net Mattheüs 2:15 heeft opgetekend in de boekrol, heeft hij wellicht ook onwillekeurig terug hebben moeten denken aan dit hoofdstuk in Hosea. Want dit hoofdstuk eindigt als volgt:

'Zij zullen bevende komen als een vogel uit Egypte, als een duif uit het land van Assyrië. Dan doe ik hen wonen in hun huizen, spreekt de HEERE.' (Hos. 11:11).

In deze gedachte wordt de Duif als het ware de Verzegelaar van de belofte in Christus.

Er is nog een reden voor de duif, die in feite al het bovenstaande met elkaar verbindt, maar dat zullen in de volgende studie bekijken.